

СЪСТОЯНИЕ И ПРОБЛЕМИ НА ГОВЕДОВЪДНИТЕ ФЕРМИ ЗА МЛЯКО В СИСТЕМАТА НА ГЛАВНА ДИРЕКЦИЯ "МЕСТА ЗА ИЗТЪРПЯВАНЕ НА НАКАЗАНИЯТА"

Н. Марков

*Институт по планинско животновъдство
и земеделие, Троян 5 600*

Отдел "Планинско животновъдство и биотехнологии"

SUMMARY

The system of General Department "Venues for serving a term of imprisonment" has built networks of.

Their main purpose is labor education and re-socialization of people with deviant behavior and also improvement of the food diet for prisoners. In the period 1999-2003, five beef farms for milk and beef meat production has been examined.

Milk productions, fat percentage, butter, meat's productiveness, measurement of the used land (especially when it comes to form of property or productional direction) were researched. The average daily increase of every farm has been reported.

Different sorts of weather, national, forage and ecological conditions of the farms were analyzed.

Cattle-breeding is a basic subbranch of the general agricultural production of General Department "Venues for serving a term of imprisonment" and it should be based on personal resources for feeding.

УВОД

Съвършеното използване на фуражните ресурси по региони от говеда е проблем нерешен от години не само за ГД "Места за изтърпяване на наказанията", но и за страната. Рентабилността на говедовъдната ферма зависи до голяма степен от ефективното и правилно използване на породата и множество други фактори.

В периода на преход и земеделска реформа, актуалността на проблема придобива особена значимост в търсене на ефективни форми на производство и получаване на рентабилна продукция.

Целта на настоящото изследване е да установи влиянието на естествените ресурси при отглеждане на говеда за мляко и месо, върху собствена и арендувана земя от Държавния поземлен фонд и възможностите за развитие и подобряване на продуктивността.

Използваната информация е предимно от статистически публикации на ФАО, МЗХ, "Агростатистика" и "Аграрни доклади", Доклади за дейността и състоянието на ДП "ФЗД" 2003-2008г¹. В статията се цитират моменти от български и чуждестранни научноизследователски трудове в областта на млечното говедновъдство. Използват се таблици за представяне на резултатите.

¹ МЗХ Агростатистика Доклади /2005-2010г./ Доклад за дейността и състоянието на Държавно предприятие „Фонд затворно дело“ /2003 – 2008г./

Таблица1. – Брой крави, в това число месодайни в РБ

	2006	2007	2008	2009	Изменение 2009/2006
Общ брой на кравите	361 224	349 851	330 356	321 695	- 13,40%
В това число и млечни	350 144	335 868	314 668	296 757	- 15,30%
В това число и други месодайни	11 080	13 965	15 688	15 938	43,80%

РЕЗУЛТАТИ И ОБСЪЖДАНЕ

Нивото на производството и консумацията на червено месо – от едър рогат добитък, е един от показателите за стандарта на живот и благоденствието на хората в дадена страна. Финансовото стимулиране за развитие на животновъдството и изграждане на материално-техническата база трябва задължително да се съгласува, съчетава и едновременно до се провежда с редица зоотехнически дейности за повишаване на генетичния потенциал на животните и неговото най-ефективно използване. Обективността изисква да се подчертае, че при сегашното състояние на животновъдството и производството на месо би се получил значително по-висок производителен ефект, ако се прилагат съответни мерки².

Изследването беше проведено в периода 1999 - 2003 година в пет ферми за мляко на Затворите - Белене, Плевен, Пазарджик, София и Пловдив, обхващащо 793 броя говеда, 315 крави, 103 юници и 425 телета. Породата е важен фактор, който влияе съществено върху икономическата ефективност на производството в говедовъдството³. В породно отношение преобладават говеда от породите Българско черношарено говедо (1,2,3,4) и породата Българско родопско говедо (5). Фермите са изградени в различни райони на страната. Общите производствени разходи за отглеждане на една крава от черношарената порода са по-високи с 19,18% в сравнение с кафявата порода⁴. Отглеждането е вързано на ясла. По време на проучването бяха изследвани естествени ресурси: пасища, ливади, размер на обработваемата, наетата и арендуваната земя. За всяка ферма бе използван картографски материал от архива на ГД "Места за изтърпяване на наказанията", определящ размерите на блоковете, ливадите и пасищата.

Обработени бяха счетоводните записвания на всяка ферма за реализирана продукция в натурални показатели - мляко, мастни вещества, среднодневен прираст, получено месо.

През периода 2003-2008г. бяха закрити след реструктуриране фермите на затворите Плевен и Пазарджик, но изследването продължи.

Нивото на млечната продуктивност зависи от множество фактори, които условно могат да бъдат разделени на две групи - наследствени и ненаследствени.

Само 20-30% от фенотипната стойност на млечността се определя от наследствеността (генотипа), а останалите 70 - 80% от влиянието на факторите на външната среда.

² Семков М. /2009г/ "Кризата в производството на червено месо се задълбочава.Къде е изходът?"

³ Гайдарска В. Институт по животновъдство - Костинброд

⁴ Карабалиев, Петков, Кръстев, Видев (1996) Продължителност на стопанско използване на крави от кафявата и черношарената порода.

Анализирани са различните природоклиматични, фуражни и екологични условия на посочените говедовъдни ферми. От таблица 2 е видно, че най-добри са природоклиматичните и фуражните условия на фермата при Затвора - гр.Белене, а най-лоши - на фермата при Затвора гр.София. С най-добра млечност е фермата на Затвора гр.София 3702л., а с най-добра масленост е фермата при Затвора гр.Пловдив - 4.95%.

Таблица2. Продуктивност на фермите за мляко

Земеделски ферми 1	ПОКАЗАТЕЛИ				
	Брой крави бр. 2	Млечна продуктивност кг. 3	Мастни вещества % 4	Средно от фуражна крава кг 5	Прираст Кг 6
Белене	212	765 538	3,6	3611	12000
Плевен	54	126973	3,6	2532	3500
Пазарджик	17	28872	3,6	1 698	1 200
София	21	77747	3,6	3702	780
Пловдив	11	34641	4,95	3149	420

На таблица 3 е показан размера на използваната земя по форма на собственост и предназначение. От анализа на данните е видно, че всяко Земеделско стопанство разполага с различно количество земеделска земя и отглежда различни култури.

Таблица3.Размер и форма на собственост на използваната земя

№ по Ре Д 1	Показатели 2	Мярка 3	ФЕРМИ				
			Белене 4	Плевен 5	Пазарджик 6	София 7	Пловдив 8
1	Размер на стадата	Брой	212	54	17	21	11
2	Земя по форма на собственост	Декари	18860	3000	660	400	1 160
2.1	Наета на аренда	Декари	-----	2500	360	280	900
2.1.1	От общини	Декари					
2.1.2	От държавата	Декари		2500	360	280	900
3	Земя по предназначение	Декари	12500	1 950	360	285	605
3.1.	За силаж	Декари	200	100	— _ -	100	-----
3.2.	За производство на сено	Декари	1 200	300	100	60	50
3.3.	За производство на кореноплоди	Декари	100	10	10	5	5
3.4.	За производство на зърно	Декари	11 000	1 500	250	120	550

ИЗВОДИ

Говедовъдството представлява основен подотрасъл от общата земеделска продукция в системата на ГД "Места за изтърпяване на наказанията" и трябва да се основава на собствени ресурси за изхранване. Храненето на говедата за мляко се основава на дажби, включващи концентриран фураж, силаж, сено и кореноплоди. Това определя необходимостта от подобряване на сортовия и качествен състав, както и строго спазване на системите за сеитбообръщение.

От изследваните ферми са получени 1033771 кг. краве мляко, 17 450 кг прираст в жива маса.

За производството на зърнени храни са използвани 13 420 дка, за производство на силаж - 400 дка, за производство на кореноплоди -220 дка и за производство на сено 1 710 дка. Използвани са 24 080 дка земя, от която собствена - 20 140 дка и арендувана - 3 940 дка. За успешното развитие на говедовъдството в системата на ГД "Места за изтърпяване на наказанията" са необходими мерки по подобряване на генетичното състояние , храненето и здравния статус на стадата.

ЛИТЕРАТУРА

1. Балабанов И., Тодоров М., Иванов М., Али Х. (1988) Природосъобразно отглеждане на юници от млечни породи през лятото.
2. Тодоров М. (1986) Изследване върху технологията и организацията на ферми за месо, Дисертация.
3. Али Х. (2001) Проучвания върху използване на планински пасища от говеда.
4. Панайотова М. и др. (1997) Наръчник по млечно говедовъдство
5. Русев В., Несторов Н., Ванчев Т., Томов Т.(1989) Основи на
6. продуктивността на селскостопанските животни.
7. Годишни счетоводни отчети на ГД "Места за изтърпяване на
8. наказанията" 1999, 2000, 2001, 2002г.
9. Статистически годишник 2001 г.
10. Карабалиев, Петков, Кръстев, Видев (1996) Продължителност на стопанско използване на крави от кафявата и черношарената порода.
11. Чемширова, Попова, (1998) Сравнителна оценка на млечната продуктивност на крави от породите холщайн-фризийска и кафяво говедо.
12. Доклад за дейността и състоянието на Държавно предприятие „Фонд затворно дело” 2003-2008г.
13. Аграрни доклади на МЗХ, 2003, 2004, 2008г.
14. Семков М. /2009/ “Кризата в производството на червено месо се задълбочава.Къде е изходът?”